Høringssvar vedr. Fremtidens Folkeskole

Som forældre og beboer i Vivild, føler jeg mig frustreret og magtesløs, når beslutninger af så vital karakter for mine børns og min egen fremtid pludselig ligger i andres hænder; når det lokalsamfund jeg aktivt har valgt at være en del af pludselig trues med nedlukning; og når jeg føler, at de gode argumenter vi har, ikke bliver taget i betragtning. Men for at holde mig på et sagligt plan, har jeg tænkt mig at forholde mig faktuelt til den opgave som I er blevet stillet over for.

Jeg ved at I sidder overfor en beslutning, som er alt andet end nem. Og jeg anerkender også, at der er behov for handling på folkeskoleområdet. Jeg sidder til dagligt selv som rådgiver for ledelsen på Aalborg Universitet og jeg ved, at man I jeres rolle kan være nødt til at træffe svære beslutninger som har store konsekvenser for den enkelte, for at kunne sikre fremtiden. Og det er ikke unikt for jer. Det samme sker i private virksomheder, hvor virksomhedsejere kan se sig nødsaget til at lukke afdelinger og fyre medarbejdere, hvis økonomien er for stram. Altså er disse forandringer noget som sker hver dag, men hvorfor er det så, at jeres forslag skaber så store protester?

Hvis der er en ting jeg har lært gennem min karriere, så er det, at når man træffer beslutninger som har indvirkning på menneskers fremtid, så er det utroligt vigtigt, at de bygger på valide data og en sammenhængende argumentation. Og det er lige netop her, at I har fejlet. Jeres argumentation holder simpelthen ikke – i hvert fald ikke, hvis vi skal tro på, at formålet er, som I har angivet. Når I stiller en række parametre op, som vores skoler skal præstere inden for, så er det mere end paradoksalt, at I bagefter ligger op til at lukke den skole der klarer sig bedst på disse områder. Ud fra jeres egen formålsbeskrivelse, ser det for os udenforstående ganske enkelt ud som om, at I er ved at save den gren af, som fungere bedst i hele kommunen. Og det gør folk vrede.

Men hvilke parametre er det så vi måler ud fra? Af baggrundsmaterialet for processen fremgår det, at *"Formålet med processen har været at formulere ambitiøse og fremadskuende anbefalinger til, hvordan der skabes langsigtede rammer for arbejdet med* ***høj faglighed, trivsel og dannelse*** *blandt eleverne, samt* ***et godt og bæredygtigt arbejdsmiljø*** *for medarbejderne på kommunernes folkeskoler".* Lad os tage dem en ad gangen.

Høj faglighed har været et tungtvejende argument, idet man ønsker at en større andel af vores unge skal bestå 9. klasses afgangseksamen. Dette er selvfølgelig en ambition jeg deler, men når I bruger kommunens beståelsesprocenter i sammenligning med andre kommuner, så bliver i nødt til at tage højde for befolkningssammensætningen. I Norddjurs Kommune har 4,4 % af de 15-69-årige en mellemlang eller lang videregående uddannelse som højeste fuldførte uddannelse. Sammenligner man det med data for hele Danmark, viser tal fra Danmarks Statistik, at der på landsplan er 21-22 % af befolkningen med en videregående uddannelse. Dermed ligger Norddjurs Kommune ca. 17 procentpoint under det nationale niveau for uddannelse. Samtidig viser data også, at den ækvivalerede disponible medianindkomst i Norddjurs er 266.681 kr., hvilket er 21 % under det nationale niveau.

Netop fordi elevernes karakterer i gennemsnit påvirkes af en række baggrundsforhold, som f.eks. forældrenes uddannelsesniveau og indkomst, beregner Børne- og Undervisningsministeriet den såkaldte socioøkonomiske reference. Denne har til formål at tage højde for elevernes socioøkonomiske forudsætninger, og ser man på karaktererne ift. denne, så opnår eleverne i Norddjurs Kommune faktisk karakterer, som er på niveau med hvad der kan forventes.

Hvis man ønsker at hæve karaktererne, er jeg derfor af den overbevisning, at det ikke handler om de enkelte skoler eller skolestrukturen, men snarere om befolkningssammensætningen i kommunen. Og i den sammenhæng synes skolelukninger at været et paradoksalt virkemiddel. En undersøgelse fra Teknologisk Institut viser, at skolelukninger i landdistrikter uden et alternativt skoletilbud inden for 5 km er forbundet med en mindre gunstig demografisk og socioøkonomisk udvikling. Disse områder oplever større befolkningstilbagegang, færre børn og unge, lavere vækst i indkomst og uddannelsesniveau samt et større fald i arbejdsstyrken end områder,

hvor den lokale skole bevares. Resultaterne peger på, at skolen ikke blot er et undervisningstilbud, men også en vigtig faktor for et lokalsamfunds attraktivitet og udvikling. Det er derfor i min optik usandsynligt, at I kommer til at opnå en forhøjet faglig kvalitet ved at gennemføre de foreslåede skolelukninger.

Trivsel er det næste som ønskes forbedret. I debatten er der opstået en fortælling om, at de store centraliserede skoler er løsningen på alle vores problemer – herunder også trivsel. Dette er dog langt fra sandheden, da forskning fra bl.a. VIVE viser, at børns trivsel påvirkes negativt af store klasser i indskolingen og på mellemtrinnet. Forslagene om at samle alle børnene i Børneby Nord på én stor skole, eller at samle dem allerede efter 3. klasse, er derfor ifølge dette studie direkte medvirkende til dårlig trivsel.

Af den seneste nationale trivselsmåling fremgår det, at trivslen på Langhøjskolen er markant højere end trivslen på de andre skoler i børneby Nord. Mens trivslen på Allingåbroskolen ligger på 3,2 og under 3,4 på Rougsøskolen, ligger den over 3,8 på Langhøjskolen. Ydermere, er trivslen på Langhøjskolen ifølge den nationale trivselsmåling klart den bedste i hele kommunen. Den skole der kommer tættest på, er Glesborg skole, hvor trivslen til sammenligning kun er målt til 3,6.

Samtidig er der i 2025 foretaget en forældretilfredshedsundersøgelse. I denne udtrykker 47% af forældrene på Langhøjskolen, at de er meget tilfredse med skolen samlet set, mens 44% udtrykker, at de er tilfredse. Set i sammenligning med de andre skoler i den vestlige del af kommunen, er der på Langhøjskolen tale om meget høje tilfredshedstal. Hvor tilfredshedsprocenten på Langhøjskolen samlet set er på 91%, er der hos den skole med næstflest tilfredse forældre i den vestlige del af kommunen kun 57% af forældrene der har tilkendegivet at der er enten tilfredse eller meget tilfredse med skolen. Samtidig er der på Langhøjskolen kun 6% af forældrene der har tilkendegivet at de er utilfredse, mens ingen har tilkendegivet at de er meget utilfredse. På de andre skoler i den vestlige del af kommunen, er dette tal mellem 17% og 20%.

Hvis man går med hvilket som helst af de tre forslag der pt. er på bordet, vil man derfor aktivt arbejde imod formålsskrivelsen. De to af forslagene lukker skolen med bedst trivsel og sender børnene til store skoler med store klasser, mens det tredje forslag giver to af skolerne i Børneby Nord 0. – 3. klasse, hvilket både giver dårligere trivsel og desuden kan ses som en defacto nedlukning når man ser på eksempler fra andre steder i landet. Såfremt man virkelig mener, at trivsel er en prioritet, vil jeg derfor argumentere for, at man skal se på andre løsninger end de tre der for nuværende er på bordet.

Den sidste målsætning for arbejdet med Fremtidens Folkeskole er medarbejdertrivsel. Også her står Langhøjskolen ud som den bedste i Børneby Nord. Ser man på APV'en fra 2025 spørges de ansatte ind til hvor tilfredse de er med deres jobs. På Langhøjskolen svarer 60% af de ansatte 10/10, mens 20% svarer 9/10 og 20% svarer 8/10. Anderledes ser det ud på Allingåbroskolen og Rougsøskolen. På Allingåbroskolen er svarene fordelt ligeligt med 20% på alle karaktererne fra 6-10. På Rougsøskolen svarer 29% 8/10, 57% 7/10 og 14% 6/10. Samtidig er det også Langhøjskolen der scorer klart højest i alle spørgsmål vedr. tilfredshed med nærmeste leder og oplevelsen af tillid, retfærdighed og samarbejde.

Samme billede af medarbejdertrivsel ser man, når man kigger på statistikkerne for sygefravær. Her ligger sygefraværet på Langhøjskolen på under en tredjedel af det på Allingåbroskolen hvor den er på 11%. På Langhøjskolen ligger sygefraværet på 3,1%, mens det på Rougsøskolen ligger på 2,9%. Både den seneste APV og statistikkerne for fravær taler dermed deres tydelige sprog. Langhøjskolen er en arbejdsplads, hvor medarbejderne trives og hvor man føler sig set og hørt. Sådanne målinger mener jeg ikke bør ignoreres, når et af hovedformålene med Fremtidens Folkeskole er at sikre et godt og bæredygtigt arbejdsmiljø.

Når man ser på ovenstående, er det for mig at se tydeligt, at Langhøjskolen performer absolut bedst blandt skolerne i Børneby Nord og endda også sammenlignet med de andre skoler i kommunen. Det er mig derfor en gåde, at netop denne skole kan være på tapetet når det tales om skolelukninger. Det skulle dog lige være pga. økonomien. En økonomi som ikke står beskrevet noget sted som formål med øvelsen, men som alligevel lader til at have været den primære drivkraft i processen.

Dette bliver tydeligt når man ser på bilagsmaterialet til drøftelsen i Børne-, Familie- og Skoleudvalget d. 26. september 2026. 67 sider med økonomiske beregninger. Ikke et eneste ord om trivselsundersøgelser, APV'er, karakterstatistikker eller lign. Det samme gjorde sig gældende på de efterfølgende dialogmøder, hvor vi blev præsenteret for det ene slide efter det andet med beregninger og hvor der kun blev talt om at skabe økonomisk balance. Jeg medgiver selvfølgelig, at det er vigtigt at økonomien hænger sammen. Men man skal ikke rammesætte det som et arbejde der handler om faglighed og trivsel, når det slet ikke indgår i det materiale der anvendes som beslutningsgrundlag.

Men når vi så er ved økonomien, så synes jeg at det ville klæde debatten, at vi fik alle fakta på bordet. På dialogmøderne blev det klart, at der alene er regnet på bygningsmasserne og at der er mange faktorer der slet ikke er regnet på. Hvad koster den øgede skolebusdrift? Hvilken konsekvens vil det have for fraflytning, eller manglende tilflytning til kommunen? Hvilke konsekvenser vil det have, hvis mere end 5% af børnene vælger et alternativ udenfor kommunen? Hvad er konsekvenserne for den socioøkonomiske sammensætning i kommunen? Osv. osv.

Derudover kunne man også med fordel kigge på, om de dårlige regnskaber i Børneby Nord i virkeligheden skyldes kommunens selvvalgte tildelingsmodel. Små skoler får færre midler og en skole med tre afdelinger får endnu færre midler. Men det er jo ikke billigere at vedligeholde en bygning bare fordi den er en afdeling og ikke en selvstændig skole. Man skal ikke kun have halve lærere fordi man har en mindre klasse og man skal stadig have en bus der kan køre til svømning.

Med ovenstående in mente, synes jeg at vi skylder borgerne i Norddjurs at tænke jer om en ekstra gang. Vil vi virkelig gå på kompromis med egne værdier og målsætning, hvis der ligger en bedre løsning derude?

Hvis vi for alvor skulle være konstruktive, så synes jeg at vi skulle se på skoledistrikterne. Vi har en skole på den anden side af distriktsgrænsen, som pt. har behov for at udvide for at kunne have plads til alle børnene. Samtidig har vi byer, som ligger lige i midten mellem Glesborg skole og Langhøjskolen. Måske skulle man se på om vi kunne løse to problemer med ét greb.

Jeg håber at der stadig er tid til at tænke sig om, og jeg håber at I vil lade børnenes trivsel og trygge rammer veje tungere end økonomisk balance. Jeg vil derfor opfordre jer til at lede efter alternative og lade Langhøjskolen bestå.

Med venlig hilsen,
Natasja Bjerregaard Christensen